

Utfallsrapport Tertial 1 2019

Stockholms Hamn

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar.....	3
Analys av ekonomisk utveckling	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	4
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	4
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	5
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	5
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	5
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	5
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	7
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	9
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	11
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	12
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	16
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	16
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	16

Bilagor

Bilaga 1: Stora projekt

Sammanfattande kommentar

KF:s inriktningsmål

Analys av ekonomisk utveckling

Svensk ekonomi har gått in i en avmattningsfas och BNP växer med 1,5 procent i år. Konjunktoren har toppat och investeringarna i näringslivet minskar något. Företag och framför allt hushåll har blivit mindre optimistiska. Samtidigt är resursutnyttjandet på arbetsmarknaden fortsatt högt. Trots det blir löneutvecklingen måttlig och inflationen blir lägre än två procent i år.

På den för Stockholms Hamnar så viktiga finska marknaden är det mer pessimistiska tongångar nu. På de andra marknaderna runt Östersjön som trafikeras via Stockholms Hamnar, Estland, Lettland, Polen och Ryssland är bilden oförändrat stabil mot antagandet i budgeten. Tillväxt för det närmaste året.

Det råder en ökad osäkerhet inom fastighetssektorn. Efterfrågan bedöms dock fortsätta vara stor på kontorslokaler i Stockholmsregionen. Regionen har en fortsatt hög sysselsättningsgrad. Det är fortsatt främst moderna yteffektiva lokaler som efterfrågas.

Totalt beräknas den prognosticerade omsättningen för 2019 uppgå till 899 Mkr, en ökning med en Mkr jämfört med budgeten 2019. Mot budgeten är det ingen förändring i antalet färjepassagerare och godsvolymer under 2019. På grund av Louddens stängning 31 december 2019 räknade vi med en fortsatt minskning av bulkvolymerna under 2019 i budgeten. Det är samma antagande i prognosen. På kryssningssidan är det något färre antal fartygsanlöp än i budgeten. Det är dock en fortsatt ökning av antalet passagerare på grund av att fartygen blir större.

På fastighetssidan är ökningen inte lika stor som i budget. Arbetet med att omförhandla hyresavtal fortsätter. Det ser ut att bli något färre nyuthyrningar än budgeten. Under slutet av perioden beräknas vakansgraden i fastighetsbeståndet ligga på sju procent. Det är något högre än budgetens fem procent.

Prognosen för innebär innebär att det budgeterade resultatet på 94 Mkr infrias.

Stockholms Hamnar genomför ett antal omfattande projekt för att möta regionens behov av effektiv hamnkapacitet i ett långt perspektiv. Investeringarna i byggnader, anläggningar och inventarier beräknas 2019 uppgå till totalt 1 356 Mkr (budget 1 151 Mkr) i koncernen. Av det totala investeringsbeloppet upparbetas 1 112 Mkr i Stockholm Norvik Hamn under året. Under 2020 kommer den nya hamnen att tas i drift. I övriga anläggnings- och fastighetsprojekt är investeringarna 232 Mkr.

Nettoupplåningen bedöms uppgå till 5 428 Mkr. Det är 447 Mkr mer än den budgeterade upplåning, 4 981 Mkr, per den 31 december 2019. Det är en ökning av skulden med 809 Mkr under året. För att klara finansieringen krävs att kreditlimiten på koncernkontot ökar med 200 Mkr. Nuvarande kreditlimit är totalt för koncernen 5 400 Mkr. För den totala skuldportföljen bedöms räntan under budget 2019 hamna på strax under 0,9 procent. Det är något lägre än den budgeterade låneräntan på 0,95 procent. För 2018 var det en genomsnittlig

ränteprocent på 1,01 procent.

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stockholms Hamnar fortsätter med att rekrytera extrapersonal under sommaren. De flesta av dem är ungdomar. Antalet ligger runt 30-35 personer som erbjuds sommarjobb. Arbetet med att rekrytera ungdomar är redan i full gång. Under 2018 var tolv personer anställda via stadens centrala rekrytering. Det är arbetsuppgifter av skiftande karaktär, t ex i trädgårdsgruppen, som kryssningsvårdar eller som slussvakter mm.

Personer som tidigare anvisats plats via Jobbtorget har i två fall fått förlängda uppdrag inom Stockholms Hamnar. I prognosen finns medtaget att en person från Jobbtorget erbjuds praktikplats under 2019.

Stockholms Hamnar har tagit emot två tekniksprångare under 2019, en tjej och en kille.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0	10 st	
	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	0	1	
	 ♀ Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st	10 st	

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stockholms Hamnar utvecklar trygga, säkra och tillgängliga hamnområden med terminaler för gods och passagerare. Genom att vara en välkomnande hamn med trygga och attraktiva kajer stöttar vi lokalsamhället med trivsamma, säkra och tillgängliga hamnområden som skapar välbefinnande och livskvalitet för resenärer, besökare och stockholmare. Under 2019 fortsätter, som planerat, underhållet av Stadens kajer. I budgeten finns medtaget upprustning och underhåll till ett värde av drygt 40 Mkr. Där förutsättningar finns ska denna upprustning verka för levande bottenvåningar.

Stockholms Hamnar fortsätter att ta sitt ansvar som en professionell hyresvärd ur ett hållbarhetsperspektiv. Anpassningarna som görs i Hamnens fastighetsbestånd syftar till att lokalerna ska vara tillgänglighetsanpassade. Det bygger på planen för funktionshinderfrågor som innebär att alla ska kunna förflytta sig, vistas i inne- och utemiljön samt få information utifrån sina förutsättningar. Det senaste exemplet på en byggnad som uppfyller de nya kraven är den nya terminalbyggnaden på Värtapiren. Den erbjuder, inte bara resenärerna utan även Stockholmarena tillgång till en fin del av hamnområdet.

Vid upprustning av stadens kajer avsätter Stockholms Hamnar över 40 Mkr under 2019.

Genom att vara en välkomnande hamn med trygga och attraktiva kajer stöttar vi lokalsamhället med trivsamma, säkra och tillgängliga hamnområden som skapar välbefinnande och livskvalitet för resenärer, besökare och stockholmare. Allmänna och öppna delar är en levande del av staden.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Upprätthålla en god beredskap för att hantera oförutsedda händelser inom respektive ansvarsområde, vilket bl a innebär att berörda funktioner utbildas och övas kontinuerligt samt att upprätta planer för ledning och kommunikation.	 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)		100 %	

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Säkerställa att stockholmarna som kommer i kontakt med kommunkoncernen ska behandlas och bemötas likvärdigt och respektfullt.				 Kommunikation med stockholmarna
				Analys Kommunikationen är ett löpande arbete. Fokus har under tertialet varit kommunikation kring ny hamn i Norvik och framtida utveckling i Värtan/Frihamnen samt information om sjöfartens fördelar.

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Aktivt delta i arbetet med internationella				 Göra en översyn (utifrån relevans och

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
miljööverenskommelser och standardiseringar				nytta) av de internationella sammanhang på miljöområdet där Stockholms Hamnar ska delta
				Analys Översyn pågår under detta år. Stockholms Hamnar är sedan länge med i några internationella hamnorganisationer. Inom t.ex. BPO (Baltic Ports Organization) sker en del viktigt miljöarbete. Inom ramen för denna organisation är det ett antal projekt igång: • Hittills i år har vi deltagit i BPO:s Environmental Working Group och i HELCOM samt även Cruise Baltic. • Det är också samarbete med andra hamnar i Östersjön om elanslutning av kryssningsfartyg. • Vi jobbar med andra hamnar (bl.a. Helsingfors) om mottagning av svart/gråvatten från fartyg.
 Samordna och finansiera stadens fortsatta medverkan i ÅF Offshore race,				 Skapa förutsättningar för att kunna utnyttja Stockholms Hamnars

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
Stockholm Gotland runt				kajervid genomförandet av ÅF race
 Skapa goda förutsättningar för att kryssningstrafiken fortsatt ska kunna utvecklas och vara en del av tillväxten för regionen genom att tillsammans med Stockholm Business Region AB bidra till besöksnäringen	 Kryssningsanlöp		295	
	Analys	Antalet bokade kryssningsanlöp pekar på åtta färre anlöp jmf med budget. Det finns olika skäl till avbokningarna. Trenden är samtidigt att antalet passagerare per anlöp ökar.		
				 Tillgängliggöra våra anläggningar för kryssningsfartyg och genomföra kryssningsanlöp.
				Analys Det har inför kryssningssäsongen skett en noggrann planering av anlöpen tillsammans med rederierna och andra parter.

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stockholms Hamnar utvecklar trygga, säkra och tillgängliga hamnområden med terminaler för gods och passagerare. Genom att vara en välkomnande hamn med trygga och attraktiva kajer stöttar vi lokalsamhället med trivsamma, säkra och tillgängliga hamnområden som skapar välbefinnande och livskvalitet för resenärer, besökare och stockholmare. Under 2019 fortsätter, som planerat, underhållet av Stadens kajer. I prognosen finns medtaget upprustning och underhåll till ett värde av drygt 40 Mkr.

Stockholms Hamnar fortsätter att ta sitt ansvar som en professionell hyresvärd ur ett hållbarhets-perspektiv. Anpassningarna som görs i Hamnens fastighetsbestånd syftar till att lokalerna ska vara tillgänglighetsanpassade. Det bygger på planen för funktionshinderfrågor som innebär att alla ska kunna förflytta sig, vistas i inne- och utemiljön samt få information utifrån sina förutsättningar. Det senaste exemplet på en byggnad som uppfyller de nya kraven är den nya terminalbyggnaden på Värtapiren. Den erbjuder, inte bara resenärerna utan även Stockholmare tillgång till en fin del av hamnområdet.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Energianvändningen ska minska med 50 % från år 2005 till år 2025				 Vidareutveckla Stockholms Hamnars arbete med energibesparingar
				Analys Arbete med energibesparingar inom Stockholms Hamnars fastighetsbestånd pågår

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				enligt plan. Genomförda inventeringar visar på fortsatt besparingspotential. Kartläggning av verksamhetsdelen pågår och beräknas vara klar i slutet av 2019. Effektiviseringar är genomförda för drivmedelsanvändningen på Containerterminalen. Energibesparingsarbete avseende drivmedelsanvändningen i uthamnarna är ännu inte påbörjat.
 Medverka för att stadens mål om ett ökat bostadsbyggande uppfylls samtidigt som den rörliga sjötrafiken värnas				 Aweckling Loudden och övriga ytor
				Analys Projektet med awecklingen pågår intensivt. Alla arrendeaftal upphör per 31/12 2019. Detta enligt skriftlig överenskommelse med resp bolag. Bolagen har påbörjat arbete med rivning och sanering. Bolagen har anstånd med rivning och sanering till senast utgången år 2021. Två områden är redan klara. Hamnen har i enlighet med beslut från tidigare diskussion med Stadshus AB ej tagit upp någon reservering av kostnader för sanering.
 Stockholms hamnar ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden säkerställa att stadens kajer blir levande med mötesplatser genom revidering av kajstrategin med syfte att tillgängliggöra kajerna för folkliv, restauranger och caféer				 Uppgraderad kajstrategi
				Analys En grupp inom Stockholms Hamnar har tillsatts och externt konsultstöd har upphandlats. Arbetet sker i samverkan med andra aktörer inom Stockholms stad och kommer att slutredovisas under 2019.
 Utvärdera projektet "Bo på båt" och redovisa möjlig utveckling av				 Redovisa möjlig utveckling av "Bo på båt"
				Analys

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
projektet				Under hösten sker en samlad utvärdering av det nuvarande Bo på Båt. I dagsläget är det 23 fartyg som sedan ca 7 år är etablerade som året runt boende utmed Söder Mälarstrand.

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för att Stockholms inre kajer ska kunna användas som tilläggsplatser och för rekreation, men samtidigt säkerställa sjöfartens behov				 Uppgraderad kajstrategi
				Analys En grupp inom Stockholms Hamnar har tillsatts och externt konsultstöd har upphandlats. Arbetet sker i samverkan med andra aktörer inom Stockholms stad och kommer att slutredovisas under 2019.
 Delta i arbetet med internationella miljööverenskommelser och standardiseringar				 Göra en översyn (utifrån relevans och nytta) av de internationella sammanhang på miljöområdet där Stockholms Hamnar ska delta
				Analys Översyn pågår under detta år. Stockholms Hamnar är sedan länge med i några internationella hamnorganisationer. Inom t.ex. BPO (Baltic Ports Organization) sker en del viktigt miljöarbete. Inom ramen för denna organisation är det ett antal projekt igång: • Hittills i år har vi deltagit i BPO:s

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				Environmental Working Group och i HELCOM samt även Cruise Baltic. • Det är också samarbete med andra hamnar i Östersjön om elanslutning av kryssningsfartyg. • Vi jobbar med andra hamnar (bl.a. Helsingfors) om mottagning av svart/gråvatten från fartyg.
 Se över förutsättningarna för att etablera kommersiella gästhamnar.				 Uppgraderad kajstrategi Analys En grupp inom Stockholms Hamnar har tillsatts och externt konsultstöd har upphandlats. Arbetet sker i samverkan med andra aktörer inom Stockholms stad och kommer att slutredovisas under 2019.
	  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	86 %		
				  Stockholms Hamn AB ska utreda förutsättningarna för att sjöfarten kan utvecklas vid Stadsgården och Masthamnen och samtidigt skapa en levande stadsmiljö vid vattnet.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				Analys Ett projekt har påbörjats med fokus på att studera utvecklingsalternativ för området, bl.a. med utgångspunkt från olika scenarier för färje- och kryssningstrafiken.

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Andelen avfall som materialåtervinns eller återanvänds inom Hamnens verksamhet ska öka för att år 2020 uppgå till minst 80 procent				 Arbeta med resurseffektiv avfallshantering
				Analys Pågår fortlöpande i form av ett systematiskt arbetssätt. Krav på källsortering och resurseffektiv avfallshantering ställs i alla relevanta upphandlingar och projekt. I den kommande upphandlingen av ny avfallsentreprenör kommer kravbilden förändras något för att på så sätt få mer draghjälp av entreprenören i målet att öka andelen återvinning.
 Utveckla det internationella perspektivet i sin kommunikation för att kunna kommunicera med fler än bara svensktalande invånare				 Kontakter med icke svensktalande besökare
				Analys Den engelskspråkiga informationen uppdateras löpande, framför allt via webbplatsen.
				 Stockholm Business Region AB ska tillsammans med Stockholms Hamnar, trafiknämnden och exploateringsnämnden utarbeta förslag till

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				hållbar utveckling för en växande besöksnäring .
				Analys Samarbete med övriga aktörer inom Stockholms stad pågår. Under tertialet har fokus varit på kryssningstrafikens betydelse för besöksnäringen, bl.a. med utgångspunkt från ny undersökning.

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stockholms Hamnar har sedan slutet av 80-talet arbetat med mycket aktivt med miljöfrågor och även redovisat sitt hållbarhetsarbete sedan 2012. I grunden för miljöfrågorna ligger ISO-certifieringen i miljö (ISO14001:2008) vilket ställer krav på att redovisa och bedöma miljöaspekter samt att arbeta och styra miljöarbetet utifrån egna miljömål. Stockholms Hamnars egna miljömål omfattar både den egna verksamheten samt kundernas verksamheter - både sjöfarts- och fastighetskunder.

Under 2019 kommer Stockholms Hamnar att ha aktiviteter från handlingsplanerna för att få ett fossilbränslefritt Stockholms Hamnar 2025 samt minskad spridning av mikroplaster. Vidare kommer hamnen att bland annat att arbeta med energibesparingsåtgärder, genomföra miljörabatter till kunder, svart- och gråvattenmottagning, matavfallsinsamling samt följa upp den framtagna strategin för fossilbränslefri sjöfart.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för användningen av plast ska minska i stadens verksamheter				 Genomföra relevanta aktiviteter i Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast
				Analys Påbörjas under T2 2019 i form av en utvärdering av de vattenbaserade papperskorgarna i Riddarfjärden samt en påbörjad översyn av utformningen av Stockholms Hamnars vattennära papperskorgar.
 Arbeta för en fossilbränslefri organisation 2030 genom att fasa ut användningen av fossil energi i egen och upphandlad verksamhet				 Fortsätta implementering av aktiviteter i enlighet med handlingsplan för ett fossilbränslefritt Stockholms Hamnar 2025
				Analys Fokus är på dialog med

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				drivmedels- och truckleverantörer angående alternativa drivmedel till truckarna samt deltagande i höst i projekt (Triple F) för ev. utveckling av ny teknik (bränslecell, el). Förslag håller på att tas fram för att kunna minska utsläppen av fossil koldioxid från tjänsteresorna. När det gäller uppvärmningsdelen är vi främst beroende av Stockholm Exergis handlingsplan.
 Arbeta med att energieffektivisera sina verksamheter så att stadens mål om minskad energieffektivisering uppnås				 Vidareutveckla Stockholms Hamnars arbete med energibesparingar
				Analys Arbeta med energibesparingar inom Stockholms Hamnars fastighetsbestånd pågår enligt plan. Genomförda inventeringar visar på fortsatt besparingspotential. Kartläggning av verksamhetselen pågår och beräknas vara klar i slutet av 2019. Effektiviseringar är genomförda för drivmedelsanvändningen på Containerterminalen. Energibesparingsarbete avseende drivmedelsanvändningen i uthamnarna är ännu inte påbörjat.
 Genom incitament fortsatt stimulera elanslutning av färjor och kryssningsfartyg i hamn				 Genomföra ett nytt miljörabattsystem för sjöfartskunder
				Analys Ny modell för Stockholms Hamnars miljörabatter är implementerad från och med 1 januari 2019.
 Minska mängden avfall som uppkommer i verksamheterna. Där det är möjligt ska avfallet återanvändas, materialåtervinnas eller energiåtervinnas.				 Arbeta med svart- och gråvattenmottagning i Nynäshamn och Stockholm
				Analys Fortlöpande arbete och dialog pågår med berörda.
				 Delta i projekt med Stockholm Vatten och Avfall om matavfallsinsamling från

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				fartyg
				Analys Pågår. Stockholms Hamnar deltar i projektet som drivs av Stockholm Vatten och Avfall.
				▶ Fortlöpande arbeta internt med samt ställa krav i bygg- och anläggningsprojekt på förebyggande av avfall och resurseffektiv avfallshantering
				Analys Pågår fortlöpande i form av ett systematiskt arbetssätt. Krav på källsortering och resurseffektiv avfallshantering ställs i alla relevanta upphandlingar och projekt.
 Minskad miljöbelastning vid val av material för Hamnens verksamhet				▶ Fasa ut kemiska produkter i Stockholms Hamnars verksamhet som innehåller utfasningsämnen
				Analys Pågår enligt plan. Flera kemiska produkter innehållande utfasningsämnen har fasats ut/kommer att fasas ut i Stockholms Hamnars verksamhet under 2019.
				▶ Genomföra riskbedömning av kemikalier i Stockholms Hamnars verksamhet
				Analys Riskbedömningen pågår enligt plan och blir klar första halvåret 2019.
 Utredda vilka åtgärder som bör genomföras för att bidra till en utveckling mot fossilbränslefri sjöfart				▶ Följa upp den framtagna strategin för fossilbränslefri sjöfart.
				Analys Åtgärder som genomförs i enlighet med utredningen är bland annat: • Översyn av de internationella sammanhang på miljöområdet där Stockholms Hamnar ska delta. • Handlingsplan för

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				och samarbete med andra hamnar i Östersjön om elanslutning av fartyg (t.ex. kryssningsfartyg). Ny modell för Stockholms Hamnars miljörabatter (med fokus på utsläpp till luft) från och med 1 januari 2019.
	 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system		100 %	 Implementera Byggvarubedömningen i anläggningsprojekt Analys Under T1 2019 har kravställning om Byggvarubedömningen börjat tillämpas i upphandling av anläggningsprojekt.
	 Köpt energi (GWh)		35 GWh	
	 Köpt energi för värme, tappvarmvatten, komfortkyla samt fastighetsel (enligt Boverkets definition för fastighetsenergi) per kvadratmeter A-temp (kWh/m ²)		99,95 kWh/m ²	
	 Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh)		475 MWh	
				 Fortlöpande ställa kemikalie- och materialkrav i Hamnens upphandlingar
				Analys Pågår fortlöpande i form av ett systematiskt arbetssätt. Krav på val av material och kemikalier samt rätt hantering av produkterna ställs i alla relevanta upphandlingar och projekt.

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stockholms Hamnar har på kort tid genomfört två stora hamnprojekt, Värtapiren och utbyggnad Kapellskärs hamn. Detta har genomförts utan i princip några bidrag, med en bibehållen godtagbar lönsamhet. Resultatet före skatt ligger fortfarande på över 10 % i resultatmarginal.

Det nu dominerande projektet är nybyggnationen av en ny modern container- och roroamn norr om Nynäshamn, Stockholm Norvik Hamn. Investeringen som är på drygt 3,7 mdkr har ett positivt nettonuvärde på över 550 Mkr.

Stockholms Hamnar jobbar kontinuerligt med att effektivisera verksamheten. I möjligaste mån upprätthålls verksamheten med egen personal. Stockholms Hamnar är ett förhållandevis litet företag. Inom vissa funktioner är det därför omöjligt att uppnå effektivitet med helt egen personal, det är t ex reception och löneadministration sköts av extern personal. Likaså inom de riktigt stora hamnprojekten finns ett antal inhyrda konsulter. Dock består den högsta projektledningen helt och hållet av i Stockholms Hamn anställd personal.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av byggnader och anläggningar	 Hyresintäkter		250	
	Analys Under början av året har några hyresgäster avflyttat. Det var inte budgeterat. På helåret är det något högre vakansgrad än budget för helåret.			
	 Andel administrations- och indirekta kostnader		17 %	
	 Avvikelse investeringsbudget, %	17,4 %	1 155 mnkr	
	Analys Den ökade investeringsnivån beror på att det är något snabbare framdrift i det stora hamnprojektet Stockholm Norvik Hamn. Projektet befinner sig i slutspurten, den stora del av hamnen som avser container ska redan i november lämnas över till operatören Hutchison Ports. Det är positivt att framdriften går snabbare än planerat. Slutkostnadsprognosen är fortfarande oförändrad mot plan.			
	 Resultat efter finansnetto(mnkr)	9	94	

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Stockholms Hamnar har två övergripande mål - lönsam affärsverksamhet och effektiv verksamhetsstyrning. Inom ramen för dessa mål finns aktiviteter inom utveckling av verksamheten i olika processer, implementering av aktiviteter för att stärka

arbetsgivarvarumärket, öka användandet av digitala verktyg för att effektivisera verksamheten.

För att bredda delaktigheten hos samtliga chefer genomförs chefsträffar inom olika ämnen, främst verksamhetsutveckling och styrning. Inom Stockholms Hamnar är framtagande av verksamhetsplaner, budget decentraliserat till enhetsnivå. Detta gäller även prognoser - och uppföljningar vid tertialen.

I årets medarbetarenkät hade Stockholms Hamnar som vanligt bra värden. Just nu i skrivandes stund jobbar man enhets- eller avdelningsvis med resultatet från enkäten.

En grupp under ledning av Hamnens Dataskyddsombud har tagit fram "Riktlinjer för dataskydd". Den beskriver organisation, personuppgiftsbehandling, olika definitioner och begrepp och en instruktion för hur man gör vid begäran om tillgång till personuppgifter. På den externa hemsidan finns en sida som beskriver Hamnens behandling av personuppgifter.

Nuvärdeskalkylen för projektet Stockholm Norvik Hamn uppdateras löpande. Nettonuvärdet avviker positivt från nettonuvärdet vid beslutstillfället. Projektets resultatpåverkan efter driftsättningen är medtaget i treårsprognosen för 2020-2022.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Analysera och redovisa driftskostnadskonsekvenser av digitaliseringsprojekt				 Verksamhetsutveckling & digitalisering
				Analys I affärsplanen för 2019 är ett av årets fokusområden digitalisering. Med en sammanhållande projektledare i spetsen har Hamnen startat upp, eller intensifierat befintliga, projekt inom området. Samarbetet med Ignite Public, implementeringen av Office 365, ITS (avancerat system för logistik på hamnplan), implementeringen av eDoc är några exempel så här långt.
 Ansöka om att ta del av de statliga investeringsmedlen för att finansiera uppförande av automatiserade anläggning för nykterhetskontroller vid hamnens anläggningar				 Pilotprojekt för nykterhetskontroller
				Analys Vi anser från Hamnens sida, att vi inte kan söka medel till detta. Pilotprojektet löper annars vidare enligt plan.
 Arbeta för att ha en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att frigöra lokaler för annan				 Interna hyror
				Analys Vi bokar i redovisningen sedan 1

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
användning eller aweckling				jan 2019 internhyra för de olika verksamheterna när utnyttjar Hamnens egna lokaler.
 Arbeta med kompetensbaserad rekrytering och säkerställa att kommunkoncernens chefer har god kunskap om rekryteringsprocessen.				 Utveckla HR-verksamheten
				Analys Har tagit fram en ny HR-organisation och jobbar enligt en ny HR-strategi
 Förbättra metoder för att tillvarata den potential som finns för anbud från små företag i offentlig upphandling, för sund konkurrens och ökad innovation.				 Delta i projektet Ignite Public
				Analys Har under året aktivt jobbat med Ignite Public för att hitta nya leverantörer och nya lösningar för bl a "gamla" behov. Arbetet fortsätter.
				 Förstärka upphandlings- och inköpsverksamheten
				Analys Styr om resurser till upphandlingsenheten. Inom ramen för Stadens VINST-projekt har Hamnen tagit fram en egen modell för uppföljning av leverantörer, avtal, beställare och inköpsmönster. Med detta verktyg så är målet bl a att underlätta inköpsadministrationen, identifiera avtalslösa inköp, undvika "mindre seriösa" leverantörer. Med en smidigare upphandlings- och inköpsprocess kan vi öka resurserna på att få fram ännu bättre avtal.
 Ha en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens.	 Aktivt Medskapandeindex	80	80	 Utveckla HR-verksamheten
				Analys Har tagit fram en ny HR-organisation och jobbar enligt en ny HR-strategi
 Prioritera stöd till chefer i det systematiska				 Utveckla HR-verksamheten

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
arbetsmiljöarbetet liksom kompetensutveckling för både medarbetare och chefer för att öka kunskapen om organisatorisk och social arbetsmiljö.				Analys Har tagit fram en ny HR-organisation och jobbar enligt en ny HR-strategi
 Säkerställa att stadens upphandlingar används som ett medel att kvalitetsutveckla verksamheterna samt driva utvecklingen i innovativ och ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning.				 Förstärka upphandlings- och inköpsverksamheten
				Analys Styr om resurser till upphandlingsenheten. Inom ramen för Stadens VINST-projekt har Hamnen tagit fram en egen modell för uppföljning av leverantörer, avtal, beställare och inköpsmönster. Med detta verktyg så är målet bl a att underlätta inköpsadministrationen, identifiera avtalslösa inköp, undvika "mindre seriösa" leverantörer. Med en smidigare upphandlings- och inköpsprocess kan vi öka resurserna på att få fram ännu bättre avtal.
 Säkerställa att stadens upphandlingar är marknadsmässiga, konkurrensneutrala och säkerställer hög kvalitet och kostnadseffektivitet				 Förstärka upphandlings- och inköpsverksamheten
				Analys Styr om resurser till upphandlingsenheten. Inom ramen för Stadens VINST-projekt har Hamnen tagit fram en egen modell för uppföljning av leverantörer, avtal, beställare och inköpsmönster. Med detta verktyg så är målet bl a att underlätta inköpsadministrationen, identifiera avtalslösa inköp, undvika "mindre seriösa" leverantörer. Med en smidigare upphandlings- och inköpsprocess kan vi öka resurserna på att få fram ännu bättre avtal.
 Utveckla sin				

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
innovationsförmåga och arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt				Verksamhetsutveckling & digitalisering
				Analys I affärsplanen för 2019 är ett av årets fokusområden digitalisering. Med en sammanhållande projektledare i spetsen har Hamnen startat upp, eller intensifierat befintliga, projekt inom området. Samarbetet med Ignite Public, implementeringen av Office 365, ITS (avancerat system för logistik på hamnplan), implementeringen av eDoc är några exempel så här långt.
	  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram		87 %	
	  Index Bra arbetsgivare		88	
	Analys Resultatet har ännu inte kommit. Resultatet från medarbetarenkäten som vi tagit del av pekar på oförändrat resultat jmf med förra året. Därför är vår prognos att vi träffar årsmålet.			
	   Sjukfrånvaro	2,5 %	3 %	
	Analys Obs, preliminära sjuksiffror för perioden			
	   Sjukfrånvaro dag 1-14	1,4 %	3 %	
	Analys Obs preliminära periodsiffror			